

Stínové bankovníctví z pohledu právní regulace

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá právní úpravou stínového bankovníctví se zaměřením na území České republiky. Ačkoli sektor stínového bankovníctví dosahuje v EU bezmála stejných rozměrů jako bankovníctví tradiční, jeho právní regulace není v České republice podrobena téměř žádné diskuzi. Úkolem práce je proto mimo jiné tuto debatu podnítit.

Stínové bankovníctví přispívá k efektivnější redistribuci finančních prostředků mezi investory a dlužníky. Nicméně kvůli své povaze přináší do bankovníctví významná systémová rizika, která například hrála podstatnou roli při rozšíření hypoteční krize v letech 2007-08. Proto musí být tato finanční oblast regulována.

Práce v první části objasňuje pojem stínového bankovníctví včetně subjektů a aktivit, které lze do tohoto sektoru zařadit, a rizika, jež s sebou nese. V části druhé se zabývá současnou právní úpravou této oblasti, přičemž zmiňuje její výhody i nedostatky. A konečně ve třetí části ke zjištěným nedostatkům poskytuje návrhy jejich řešení.

Stat' vychází zejména ze studia a rešerše dokumentů vydávaných dohledovými orgány pro oblast finanční stability a legislativních předpisů, jejichž ustanovení se na sektor stínového bankovníctví vztahují. V tomto smyslu lze uvést první závěr, a sice že právní úprava stínového bankovníctví je v české literatuře tématem nepolíbeným.

Výsledkem práce je několik podstatných zjištění. Zaprvé, jednotná definice stínového bankovníctví neexistuje. Zadruhé, právní úprava této oblasti je velmi „mladá“, neboť je výplodem této dekády navazující na poslední hypoteční krizi. Zatřetí, právní regulace zpravidla vychází z podnětu dohledových orgánů na globální úrovni, jejichž dokumenty mají charakter nezávazných doporučení. Nejdůslednější závaznou legislativou je proto z pohledu České republiky ta unijní. Naproti tomu česká právní úprava je spíše povrchní a jen implementuje nejvýznamnější pravidla přijatá v EU.

A začtvrté, stínové bankovníctví sice není na území České republiky zažitým fenoménem, nicméně jeho potenciál je obrovský a vzhledem k růstu objemu prostředků v tomto sektoru je pravděpodobně jen otázka času, kdy dojde k jeho masivnímu rozšíření i u nás. Ovšem některé aktivity stínového bankovníctví už lze v České republice pozorovat. I proto by bylo užitečné podchytit jeho regulaci včas, a to včetně řešení nedostatků, které obsahuje současná právní úprava.

Klíčová slova: Stínové bankovníctví, Sekuritizace, Právní regulace